

Дневникъ 50.

(стенографический)

Засѣданіе на 12 Априлий 1883 год., подъ прѣдсѣдательството на подпрѣдсѣдателя Д. Юркова, отворено въ 1½ часа слѣдъ пладѣ.

Присѣдствуваха 8 членове, отсъдствуваха безъ отпущекъ Д-ръ Янкуловъ и Д-ръ Чомаковъ.

На дневенъ редъ имаше:

Отношението отъ г-на Главний Управителъ, отъ 9 Априлия т. г. № 1018, относително исканіето на 16 турски и помански общини въ Пещерска околия да имъ се пишатъ правителственнитѣ распоряжания на Турски языкъ.

Говориха:

Т. Кесяковъ: Споредъ О. У. не може освѣнъ да се удовлетвори исканіето на тия общини.

Д-ръ Странски: Азъ мисля не трѣбва да споменуваме тукъ за О. У. Когато са съставяше бюджетътъ г-нъ Главний Секретаръ знаеше че, трѣбва да се пише и на тур. языкъ тамъ, дѣто има турско население, но понеже тогава е пропустналъ и не е казалъ да се увеличи персональтъ въ тая околия съ още единъ писецъ на тур. языкъ, то не може сега нищо да се рѣши, като имамъ за основа бюджетътъ гласуванъ отъ Обл. Събрание.

К. Калчовъ: Пос. Ком. два три пжги се е произнелъ, че трѣба да се прѣдвиди нуждното число чиновници и Обл. Събрание да се произнесе. Когато се съставяше бюджетътъ трѣбваше да се предложи и това: г-нъ Къртевичъ хубаво знае населението въ Пещерската околия и нуждата слѣдователно отъ единъ писецъ на турски языкъ. Той има статистика за населението въ канцеларията си, та могълъ е у време да предвиди тая нужда. Когато се гласувѣ бюджега имаше се предъ видъ общото число и работа на чиновницитѣ и много искания имаше за увеличение персональтъ на пѣкон канцеларии, за които Събраніето се произнесе да се взематъ нуждитѣ чиновници, тогава се взе прѣдъ видъ и цѣлото число на населението и нуждата за чиновници. Ако сега се иска нашето разрѣшеніе за да се увеличи персональтъ на Пещерската околийска канцелария съ единъ още писаръ или писецъ за тур. языкъ, то, споредъ мене, да се произнесемъ, че това не може да се разрѣши освѣнъ, отъ Областното Събрание.

Т. Кесяковъ: До колкото помпа Обл. Събр. рѣши да нѣма въ такъвъ стѣпенъ околий първоразрядни писари, та сега за тая околия ако отпуснемъ още единъ писаръ, той трѣбва да бѣди или втори или трети разрядъ. Въ тая околия трѣба да

се отпусне единъ писаръ на турски языкъ, за да удовлетвори исканieto на общинитѣ, — най послѣ съ това ще изпълнимъ прѣдписанието на О. У. Ако отпуснемъ единъ писецъ нѣма да противоречимъ на Обл. Събр. Дѣйствително г-нъ Кърстовичъ трѣбало да каже тая пужда на време за да може и Събранието да се произнесе, но като е пропуслатъ тогава и сега заявява, мисля, предъ видъ на пуждата, може най послѣ да се предвиди единъ чиновникъ. Можемъ даже да рѣшимъ да бжде съ плата съ шестъ лири, парочно, за да може да се намѣри такъвъ, който да може да води корреснонденцията и на български и турски языкъ. Той да бжде като отъ първи разрядъ, а мѣстото на второразрядния, както е предвидено за тая околия, да остане праздно. За това да се пише на г-на Кърстевича, че има право да увеличи персоналътъ въ канцеларията на Пещер. Окол. Нач., като му се препоръчва да се намѣри такъвъ чиновникъ, за първоразидаенъ писаръ, които да може да води корреснонденция на двата языка. Казвамъ да се направи тъй защото по тоя начинъ ще се направи и нѣщо икономия. Инакъ освѣнъ второразрядния който е предвиденъ трѣба да има особенъ, съ особена плата, за тур. языкъ.

Прѣдсѣд: Споредъ писмото тукъ се види, че сега имати всичко единъ писаръ и единъ писецъ.

Д-ръ Странски: Мисля, за второразряднитѣ окол. нач. сж предвидили единъ второраззидаенъ писаръ, единъ копистъ и единъ разсиленъ. Ако рѣшавами по принципъ, то не можемъ да приемемъ предложението на г-на Кесикова. Ако се водимъ по принципъ то има порядъкъ отъ Обл. Събр., който ние не можемъ да нарушимъ. Ние можемъ да отиуцами само служби за писци и кописти. Но ние можемъ да вземемъ въ съображение само, че въ тая околия трѣба да се води корреснонденция и на тур. языкъ, а като имамъ предъ видъ, че настоящитѣ писаръ и писецъ не могатъ да водятъ и двѣтъ кореснонденции, то можемъ да позволимъ да взематъ единъ писаръ съ петъ лири на мѣсецъ, отъ третия разрядъ.

Т. Кесиковъ: Несъмъ на мнѣние да нарушимъ общий принципъ, — думата ми е да може да се икономиса нѣщо, като се вземе I раззидаенъ писаръ, който да може да води и двѣтъ кореснонденции. Възнаграждението му ще бжде съ една или двѣ лири повече отъ предвидената плата на мѣсецъ. Съ това не ще се наруши порядъка на бюджета. Азъ това зная отъ опитъ, че на времето когато се издаваха владалата на турски языкъ имаше човѣкъ, който водеше корреснонденция на два языка. Такава могатъ се намѣри и сега. Най послѣ да пишемъ въ тая смисълъ на г-на Директора на Вътрѣшнитѣ дѣла, че ако той не се съгласи, тогава да видимъ.

Прѣдсѣд: Г-нъ Д-ръ Странски прѣдлага да се *отпусне единъ третораззидаенъ писаръ, съ петъ лири на мѣсецъ*, — подкрепя ли се това предложение (подкрепя се). Туримъ на гласуване, които са за него да си дигнатъ ржка. (приема се).

Отношението № 1025, относително съставяннето харта за Чилгшикитѣ земи. Говориха:

Д-ръ Странски: Да се прочете и докладътъ на Директора както и другитѣ книжа.

Прѣсѣд: (Чете ги).

К. Величковъ: Тоя въпросъ, ми се струва, е довольно труденъ, та изисква подробно изучаване за да можемъ да се произнесемъ съзнателно; а сега да напра-

вимъ това нѣмами дълго време и, ако се не лѣжа, това ще ни бѣде послѣдно засѣданіе, а второто — чакъ подиръ Априлия. Да станемъ сега да го рѣшавами ще бѣде опасно: най много имамъ още единъ часъ на расположеііе, а въ толко кѣсо време единъ такъвъ въпросъ не се рѣшава. За това предлагамъ да се отложи до по великденъ, и до тогава може да се даде на една комиссія за да го изучи подробно и да прѣдстави заключеніята си.

Т. Кесяковъ: Азъ несъмъ противенъ да се отложи тоя въпросъ за по празниците, но ако го прѣдадемъ на комиссія да го изучи, тогава не ще бѣде зле да влезатъ въ тая комиссія и лица, които са се занимавали съ чилтици, да измѣратъ земитѣ, да покажатъ особенноститѣ на всѣка страна, за да се обясни всѣка мжнотия. Това нѣщо много лесно ще се извърши и, вѣрвамъ, съ стотина лири. Тѣй по добро освѣтленіе ще добиемъ и ние отъ колкото да се прави карта. Ако остане за подиръ Великденъ, както каза г-нъ Величковъ, азъ желая тѣй да направимъ, за да можемъ хубаво да рѣшимъ въпросътъ, за да не страдатъ интереситѣ на страната. За това съгласенъ съмъ да се проводи на една нарочна комиссія, въ която, неще бѣде зле, да се повикатъ като кехай и др., които работили тѣй чилтици и знаятъ кои иматъ и чии са тѣ, за да ги измѣратъ добре. По тоя начинъ ще може да се рѣши въпросътъ твърдѣ сполучливо. Истина че нетрѣба да се отлага тоя въпросъ, защото има хора, интереситѣ на които страдѣтъ отъ продължението му, но баремъ ако се рѣши да се рѣши съзнателно.

Д-ръ Странски: Интереситѣ на частни хора не страдатъ толко, колко на правителството. Защото не е тѣй работата, както се излага въ прочетенія докладъ, че чилтиникитѣ земи са чужди, частни притѣжания и пр. Всички чилтински земи са 135 хиляди увр., отъ които само 30 хиляди са на частни лица, останалитѣ са правителствени. Така щото тука има повече интересъ правителството, нежели частни притѣжатели. Само тая бѣлѣжка имаше да направи — приемамъ прѣдложението за отлаганіе.

Прѣсѣд: Има прѣдложение отъ г-на Велиčkova да се проводи въпросътъ за изучаваніе на комиссіята по общитѣ сгради, която послѣ празниците да прѣдстави заключеніята си на разгѣждане. (Приема се).

Телеграмата отъ Сливенския Ислѣдователъ Каракостовъ отъ 12 Априлия, че оттегля телеграмата си подъ № 470 и се подчинява на приказа № 40. (остава се за свѣденіе).

Огношеніето № 1026, относително тълкуванието на 4 чл. отъ закона за кадастралния данѣкъ.

Говориха:

Т. Кесаковъ: Да се прочете 4 чл. отъ тоя законъ. (Прочете се).

К. Величковъ: Азъ мисля тая алинея на члена вече нѣма важностъ сега. Тя служеше за въ начало, когато се разхвърляше първи пѣтъ кадастралний данѣкъ, защото не бѣше опредѣленъ тѣй, та предстоеше на самитѣ кадастрални комиссії да го разрядатъ. Сега обаче цѣлий кадастраленъ данѣкъ е опредѣленъ на 32,000,000. Пост. Комит. го размѣтна на департаменти и всѣка комиссія като знае колко се пада на департамента и расхвърля го между общинитѣ като взема за основа срѣдната цифра на десѣтъка отъ извѣстно число години. Така щото нѣма

нужда да се глѣда, така на тоя членъ, — сега ще се събира почти цѣлий данѣкъ, расхвърленъ на департамента. Въ нея алинея се говори, че приходътъ на една община даденъ напр. прѣзъ 20 години, може да се увеличава. Тая цифра всѣкога ще може да се налага. Но трѣбва да имаи прѣдъ видъ, че други общини, които прѣди 10 год. давали едно, сега може да имъ бжде много. За това да кажемъ че II алинея на този чл. не трѣбва да се взима въ внимание отъ кадастралнитѣ комисси, ако искаме да бждемъ справедливи.

Д-ръ Странски: И азъ съмъ почти на сжщото мнѣние, исказано отъ г-на Величкова. До колкото помня тая алинея бѣше прокарапа тѣй, за да може изрично да се разумѣва, че приходътъ на една община се увѣличава отъ прихода даденъ особено прѣзъ последната година. Но тогава, мисля, имаше се прѣдъ видъ, че цѣлий кадастраленъ данѣкъ ще бжде около 30,000,000, а сега като се опрѣдѣли на 32,000,000 има се за цѣль общата цифра да не бжде по малка. Членътъ клопи за расхвърлянието частно на всѣка община, а не на департаментъ, като тълкувами тѣй членътъ, азъ приемамъ прѣдложението на г-на Величкова. Съ това ще улегчимъ и нѣкои горски общини, които много се прѣтоварятъ спорѣдъ тоя членъ. Въ нѣкои пакъ департаментъ, имаше ли лоши рождѣн глѣдаха да се възползуватъ отъ него. За това тая алинея на члена при настоящето распореждане на данѣка пѣма нужда да се взема въ внимание. Ако иначе тълкувами буквата, тогава би трѣбвало да се глѣда въ обща смисль на департаментитѣ, а не за общинитѣ частно. Сега распорежданieto което сжществува се основава на срѣдното число въ течението на 8 год., вънъ отъ тая сума нemoже да се смѣта.

К. Калчовъ: Азъ нemoга да се съгласа въ всичко съ г. Д-ра Странски. Сжщото тълкувание на члена е добро, то е ясно, че се взема прѣдъ видъ общината. Да не се мисли обаче че *общината* плаща повече отъ онова що е платила последната година; туй е лошо тълкувание. Желателно би било да се разбира това за цѣлия департаментъ. За това нemoжемъ да дадемъ такъво тълкувание. Ако се замине членътъ тѣй, тогава ще остане пакъ да го тълкуватъ както разбиратъ. Сега трѣбва само да кажемъ, че законътъ е въ сила, но когато се гласуване Събранието е имало прѣдъ видъ да не бжде по малко отъ департаменталната сума. Друго яче кадастрал. данѣкъ може да се увеличи, но на неосновни данни. Ако се расхвърли равномерно на 8 годинио срѣдно число възъ цѣлия департаментъ, ще може на едни общини да се намали данѣкътъ спорѣдъ прихода. За това да не казваме че не трѣбва да се взима въ внимание тая алинея при размѣтане данѣка, но да дадемъ такъво тълкувание на 4 чл. че кадастрал. данѣкъ да не бжде по доле за департаментитѣ, а не частно за общинитѣ.

Д-ръ Странски: Много заключения могатъ да се изведатъ отъ тоя членъ. Ако вземемъ тоже срѣдното число, ние ще видимъ че всѣка община трѣбва да даде повече отъ колкото сега. Помня срѣдното число на цѣлата Область бѣше излезло на 36 милиона, а ние го имаме 32 милиона. Значи да се основавами на срѣдно число пакъ нemoже. Има двѣ важни данни въ 4 чл.: първо, срѣдното число прѣзъ течението на 10 год.; второ, пострадавание на прихода, което може да прѣтърпи една община, или обогатение. За третия данна може да се вземе сжщо, че петрѣба да бжде по малѣкъ данѣкътъ отъ минало години. Но казвамъ че за дeто не бѣше

за цѣлата Область, тъй се мислеше. Сега обаче се остави да бѣде 32,000,000, защото ако се остави безъ граница, страхъ ма е, много ще бѣде или пакъ малко и не ще има отъ дѣ да се покрятъ разносикѣ. За това остана тая сума за минимумъ. За това да се тълкува членътъ не по буквата. Въобще трѣба да се мисли че не трѣбва да се намали повече общата цифра.

К. Величковъ: Сжщото, което се говори, е въ полза на моето предложение, че тази алинея не може да се взема въ внимание при распределение данъкътъ възъ общинитѣ. Когато приемали членътъ, какъ го е приели — то е другъ въпросъ. Сега ние трѣба да му дадемъ едно тълкувание умѣстно. Трѣба да дадемъ такъво тълкувание на кадастралнитѣ комиссии, които да знаятъ какво да правятъ. Спорѣлъ мене, като чухъ и мнѣнията, исказани отъ събратята ми, да се каже, че тоя членъ въ II-та си алинея нѣма важностъ за общинскитѣ комиссии. Това е прокарано по съображение да не падне цифрата на данъка подоле отъ миналогодишната. Но сега когато общата цифра е опрѣдѣлена на 32,000,000 тя трѣбва да се распредѣли между разнитѣ общини, на основание на прихода презъ послѣднитѣ 8, 10 години, и като се взематъ прѣдъ видъ всички обстоятелства, които, тъй или инѣкъ, са по влияли на дохода; напр. опасности които намаляватъ прихода, увеличението му и пр. Въ всяки случай обаче, не трѣбва да се спира съображението въ това само за тая година: като едно село съ данната година не дало по голѣмъ приходъ отъ по предѣжта, не трѣбва да му се наложи освѣнъ пакъ съразмѣрно съ прихода отъ 10 год. Г-нъ Калчовъ, не зная, какъ тъй разбира въпросътъ: съ това нѣма да излѣзе по голѣмъ данъкътъ, тукъ главното да излезе нѣщо справедливо, съразмѣрно, а не само повече. Кадастралний данъкъ ще се распредѣля на всѣко само съразмѣрно съ прихода му. Каква срѣдна цифра ще се добиѣ отъ 10 год. за цѣлата област, ако би да пресмѣтаме, незнай, — тукъ е всичкото да не се търси помощъ въ II алинея на тоя членъ.

К. Калчовъ: Струвами се, г-нъ Величковъ малко грѣши. Не можемъ каза, че за распределение суммата по департаменти нѣма сила тая алинея. Може да се каже, че опрѣдѣленната на департамента сума, било отъ Пост. Ком. било отъ комисииитѣ, не може да се намали и тогава се постига цѣлътъ на члена. Останва само какъ по аналогия ще се разхвърля на общинитѣ? Тукъ особено трѣбва да се взема въ съображение прихода отъ комисииитѣ, които ще разхвърлятъ възъ общинитѣ. Другояче не може. Ако се расхвърля както Пост. Ком. распредѣли на департаментътъ, тогава отъ цѣлата област ще се появятъ оплаквания. За това да се оставатъ свободни департаменталнитѣ комиссии да расхвърлятъ като глѣдатъ увеличението или умалението на прихода по разни причини — да не гледа на първата съразмѣрностъ прѣдъ послѣдната година. Ето въ това именно дохождаме въ спитание.

Т. Кесяковъ: Че тоя членъ има обща смисълъ нѣма съмнѣние, но че трѣбаше да се взема на прѣдъ въ съображение, тоже нѣма съмнѣние, защото трѣбваше да се достига общата цифра. Когато имаме пужда да намѣратъ една сума и каква да бѣде естествено трѣбваше да се вземе прѣдъ видъ оная на миналата година. Но сега когато отъ Обл. Собр. е опрѣдѣлена общата цифра на кадастралния данъкъ, излиза, че тая алинея на члена е съвършено излишна. Сега кадастралнитѣ комис-

сии ще викатъ общинитѣ и ще имъ налагатъ частъта съразмѣрно съ прихода имъ отъ 10 години.

Прѣдсѣд.: Отъ всички разисквания които станаха излиза че тълкуванieto на 4 чл. трѣбва да стане тъй: първата алинея да остане приспособима, а втората — безъ сила. Такъво, е мисля, желанието на всички. Тогава да дадемъ на правителството такъво тълкувание:

1-а ал. отъ 4 чл. на закона за размѣтане на кадастралния данѣкъ остава въ сила и комиссиитѣ могатъ да се водятъ по нея, колкото за втората — цѣлѣта ѣ е постигната чрезъ Пуб. Адм. Правилникъ за размѣтани кадастралний данѣкъ. (Приема се).

Отношението № 1017.

Относително исканието на кмета отъ с. Краставо да му се отпусти помощъ за поправка на банитѣ въ това село.

Говориха:

Д-ръ Странски: Тоя кметъ иска едно пособие за банитѣ въ селото Краставо, но трѣбва да се знае преди всичко чии сж тѣ: общински или областни. Въ първия случай приемамъ да се отпусти; но въ втория — неможе, съ тѣхъ може да распореща правителството.

Кесяковъ: До колкото зная лани Пост. Комитетъ отпустил помощъ за сжщитѣ бани, а отъ това слѣдва, че те са общински та ние безъ да се занимаваме, да ли са общински или правителствени, предлагамъ да се проводи на пропетарната комиссия, която заедно съ другитѣ да си даде заключението.

Д-ръ Странски: Пост. Комитетъ миналата година може да е отпустилъ нѣкоя помощъ, но той не си е обяснилъ въпросътъ: поискали му пособие и той отпустилъ. Ако и сега пакъ се иска пособие, то повдигнатия въпросъ трѣбва да се рѣши предварително, за да знаемъ какво вършимъ. Тукъ е работата за бани съ минерални извори и трѣбва да се узнае чие е зданието на банитѣ. Дирекцията на Общитѣ Сгради е компетентна по такива въпроси, за да се пита чии са предмѣтнитѣ бани, както и зданието да ли е правителствено или общинско.

Т. Кесяковъ: Колкото за мисълта да се пита Дирекцията за това, азъ се съгласявамъ.

Прѣдсѣд.: Прѣдложенieto става тъй: *Прошението на кмета отъ с. Краставо да се остави на комиссията съ другитѣ прошения да го прѣдстави, но предварително като пита Дирекцията на Общитѣ Сгради, чие е зданието на банитѣ правителствено или частно. (Приема се).*

Отношение № 1002, относително подигнатия отъ Дир. на Фин. въпросъ: *кой ще събира хюджеретътъ отъ земитѣ, притѣжатели на които единъ день ще се върнатъ.*

Говориха:

Д-ръ Странски: Азъ мисля правителството нѣма пужда да се занимава съ тия частни земи, освѣнъ грижата да знае какво става съ тѣхъ. Такъво едно рѣшениe даде Пост. Комитетъ. Ако пакъ Дир. на Фин. иска доброволно да изпълнява опекунска длъжностъ, тогава може. За това прѣдлагамъ да се отговори въ смисълъ, че Пост. Ком., като даде рѣшениe по тоя въпросъ, имаше прѣдъ видъ,

че правителството нѣма пужда да се занимава съ опекунство на такива частни притѣжания. Ако пакъ то желае да прави това, Пост. Ком. не е противенъ.

Т. Кесяковъ: И азъ съмъ на това мнѣние. До колкото помна частний съвѣтъ бѣше казалъ да се направи една публикация за да додаты притѣжателитѣ, или чрезъ повѣрители, да си наредатъ земитѣ, защото правителството нѣма вече да се грижи и държи смѣтка за тѣхъ. И бѣше направено такъво обявление. Отъ това и Пост. Ком. бѣше рѣшилъ напредъ да не взема правителството хюджерета, и глѣда смѣтка на оранъта. Ако правителството се натовари самъ съ тоя трудъ нѣма що да кажемъ. Нашето рѣшеніе бѣше именно отъ характеръ да не натовара правителството съ излишни трудове,

Прѣдсѣдателъ: Г-нъ Д-ръ Странски прѣдлага да се отговори, че Пост. Ком. е на мнѣние, че *правителството не трѣба да се занимава съ опекунство на имоти на бѣженци, ако пакъ то има добра воля, да се занимава съ това, то Пост. Ком. не е противенъ.* (Приема се).

Прошението на Георгия Гърдевъ отъ, бивши книгопродавецъ, който иска да му се отпустни нѣкоя парична помощъ,

Говориха:

К. Калчовъ: Той и напредъ бѣше просилъ и му са отпущна една помощъ, при всичко че се знае дѣто има синове на служба, Колкото за сега, като се има предъ видъ положението му, добръ е да се проводи прошеніето на Дир. на Вжтрѣшнитѣ работи съ препорѣка да му се даджтъ три-четири лири, едноврѣменна помощъ.

Ив. Вазовъ: Наистинъ тоя човѣкъ е билъ цѣлъ труженикъ и трѣбва да му се помогни съ една малка поне сума.

Д-ръ Странски: Тоя човѣкъ трѣбало още отъ начало да се причисли въ категорията на прѣстарелитѣ учители, но какъ тѣй, познай са го оставили. Той е единъ отъ първитѣ български книгопродавци и сега като старъ може да му се помогни. Азъ приемамъ прѣдложението на Г-на Калчева, но отъ друга страна желателно би било да се проводи въ Дир. на просвѣщеніето, че ако е възможно, съгласно съ закона за прѣстарелитѣ учители, да го причисли въ нѣкоя категория за тия учители.

Прѣдсѣдателъ. Прѣдложението на г. Калчева е да се проводи прошеніето на г. Директора на Вжтрѣшнитѣ работи за да се отпусне на просителя *4 лири турски.* (Приема се).

Прошението на селянитѣ отъ с. Ново-Селци, Пенцерека околия, отъ 6 Априлий т. г. съ просба да имъ се даде нѣкоя помощъ за да отплатятъ отъ дълга си когото *направили по съгражданіето на селската имъ черква.* (Остава безъ послѣдствие).

К. Калчевъ: Г-да! Коммисията по Дирекцията на Общитѣ Сгради Земледѣлието и Търговията, разглѣда документитѣ на инженерина Иосифъ Нѣмецъ и прѣдставя заключенията си за рѣшеніе на Постоянния Комитетъ. Отъ всичкитѣ документи на г. Нѣмецъ се вижда, че е слѣдилъ въ гореката висна академия въ Виена (чете списъкътъ на документитѣ). Слушалъ добръ ето какви науки (чете). Послѣ се доказва, че има свидѣтелство въ Книгиня Турин-Такенсъ за дѣто свѣр-

или въ политехническо училище въ чешко и друго свидѣтелство, че му е било позволено да практикува горското инженерство въ Австрия. Комиссията е на мнѣние да се одобрятъ тия документи и се потвърди контракта за да остане на служба.

Д-ръ Странски: Чухъ за всичкитѣ документи на Нѣмеца, но, за жалостъ, той нѣма тука двата най-пуждни: именно свидѣтелството, че е свършилъ горско училище и второ свидѣтелство, за дѣто може да се ползува отъ правото на диплома, що се дава отъ училището. Тия сж главнитѣ документи и като тѣхъ ги нѣма тука, да се отложи въпросътъ до дѣто ги прѣдстави.

К. Калчевъ: Тукъ има той марки, които доказватъ за неговитѣ способности. Може човѣкъ да слѣдва четири години училището и да не добие свидѣтелство по въ сжщото врѣме да има марки, които сж всѣкога доказателство, че е слѣдвалъ. Освѣнъ това той ималъ добро свидѣтелство за дѣто практикувалъ четири години, тѣй щото нѣма нужда за повече нѣщо. Сега Постоянния Комитетъ е ангажиранъ да одобри документитѣ и каже да се сключатъ контрактитѣ.

Т. Кесяковъ: Всички тия свидѣтелства трѣбва да се съвкупени въ едно че той свършилъ успѣшно наукитѣ си — трѣбва именно да има дипломъ. Щомъ нѣма дипломъ, ние не можемъ да считаме на тия му свидѣтелства. За това да се отхвърли желанието да се назначи, до дѣто не прѣдстави такъвъ дипломъ.

Ив. Ст. Гешовъ: Каза се, и тѣй трѣбва да бже, не догдѣто не прѣдстави Нѣмеца диплома си нѣма да се приеме на служба, защото иначе ще прѣстѣпимъ Публ.-Административний Правилникъ за приемане чужди подданици съ контрактъ на служба въ Румелия. Въ единъ членъ отъ тоя правилникъ се казва, че безъ да има дипломъ такъвъ не може да се назначи. Отъ диплома му само можемъ да се увѣримъ, че той е спциалистъ по известна часть. Слѣдователно, и той, Нѣмецъ, какви свидѣтелства да има, какви други документи, като нѣма тукъ изискуеми спорѣдъ правилника дипломъ, не може да се приеме на служба до като не го прѣдстави. Когато прѣдстави такъвъ, тогава друго нѣщо.

Д-ръ Странски: Тукъ той заявява, че притѣжава такива свидѣтелства, че има право да практикува наукитѣ си, но може да прѣдстави единъ купъ такива книжа, а щомъ нѣма диплома, за насъ сж нищо тия му свидѣтелства. Ние не можемъ да го приемемъ догдѣто не прѣдстави такъва диплома. Да отидемъ да анализираме чиновникъ, който нѣма такъвъ документъ, ще прѣстѣпимъ Публ.-Адм. Прав.

К. Калчевъ: Азъ не мога да си обясна какъ тѣй едностранчиво по нѣкога глѣдаме на въпроситѣ. Въ насъ има човѣци съ по 15—20 л. т. плата, които никакъ не я заслужватъ, а тукъ има човѣкъ, когото не щемъ да приемемъ, защото нѣмалъ диплома, когато има марки, които много по добръ свидѣтелствуватъ за способноститѣ, отъ колкото да е свършилъ. Мнозина има, които напуцатъ училището и послѣдната година не свършатъ, та пѣматъ диплома, но това пезначи нищо, не може да се каже, че не е слѣдвалъ. Тукъ ни се прѣдстави единъ инженеръ, който за една година не свършилъ политехническото училище, но послѣ практикувалъ по тая часть; отъ това обаче не слѣдва, че той пезнае толкова, колкото оня, който е свършилъ, пакъ сѣделъ въ кабинета си. Отъ друга страна ние сами знаемъ, че нѣма ни способни горски инженери и ако има нѣкои, на които се плаща по 20 л. т., то какво вършатъ? — само се расхождатъ по горитѣ. За това, азъ мисли, не

трѣбва да правимъ прѣчки на дирекцията, а да приемемъ Нѣмеца за да ни се върши работата.

Прѣдсѣд.: И азъ съмъ съ мнѣнието на г. Калчева, че не трѣбва да издир-
ваме за диплома, стига като има такива свидѣтелства, които свидѣтелствуватъ за
способнитѣ на лицето. Но работата е тука, да ли не щемъ додемъ въ опозиция
съ члена отъ правилника, който казва, че такъвъ човѣкъ безъ диплома не може
да се приеме съ контрактъ на служба въ Румелия. Въ такъвъ случай, като пра-
вилникътъ гласи тъй, а ние искаме да приемемъ Нѣмеца, тогава трѣбва да се от-
ложи въпросътъ, а само да се каже на Дир. да има на служба такива лица безъ
контрактъ.

К. Калчевъ: Ние най послѣ имаме контрактъ само съ Миноти, други нѣ-
матъ дипломи, и сж приети на служба на основание на едни свидѣтелства. Въ та-
къвъ случай защо да не направимъ и съ Нѣмеца тъй? А при това той има и та-
къво свидѣтелство, че е слѣдвалъ три години въ чешката политехника, — нѣма
само за свършване. Послѣ, както се види отъ писмото му, ималъ аттестатъ, че е
служилъ като горски инженерингъ. Така щото и като практикувалъ въ Австрия,
той може съ полза да изпълнява длъжността си, и ако го приемемъ нѣма да сгрѣшимъ.

Прѣдсѣд.: Комиссията прави прѣдложение, ще го тура на гласуване.

Д-ръ Странски: Азъ прѣдлагамъ напредъ да се прочете членътъ, — Пост.
Комитетъ не може да противорѣчи съ него.

Прѣдсѣд.: (Чете членъ 2 ѝ отъ правилника).

Д-ръ Странски: Значи той нѣма и първото и второто свидѣтелство.

Прѣдсѣд.: Турамъ на гласуване прѣдложението на комиссията, които се
за приеманieto на контракта между Нѣмеца и Дирекцията на Общитѣ Сгради да
си дигне ржката. (Отхвърля се).

Остава прѣдложението на г. д-ра Странски: *да се отложи тоя въпросъ, до-
дѣто г. Нѣмецъ не прѣдстави диплома си спорѣдъ чл. II отъ Публ.-Админи-
нист. Прав. за приемане чужденци на служба въ Румелия.* (Приема се).

Рапорта на фин. комиссия, относително бандеролното право на тютюна.
Говориха:

Декл. Стамбуловъ: Фин. комиссия разглѣда всестранно дѣлата за тютюна
и доде до заключение, което ще четете отъ рапорта. Списъкътъ за тютюнитѣ по-
казва, че количеството тютюнъ на частно лице пада до 173 оки; има обаче про-
изводители, които произвеждатъ и 1, 2, 6 оки, а най вече 8, 10, 12 оки и пр.
Комиссията мислеше, че прѣдложения ѝ въпросъ не е твърдѣ лесенъ за рѣшение
особенно като имаше прѣдъ видъ отъ една страна отзивитѣ по тютюна, а отъ друга
положението, което ще произведе, или слѣдствието, отъ наложението на това нака-
зание, което се прѣдписва отъ 81 чл. на тур. прав. за тютюна. Комиссията прѣ-
смѣташе, че глобата за намѣрения тютюнъ при второ прѣтърсване, е като за първо
качество, 30 гр. и мурурие 3 гр. — всичко 33 гр. златни. Но тая глоба се видѣ
много тѣжка за всѣки производител на тютюнни, та слѣдователно това наказание
спорѣдъ спомѣнатия 81 чл. ще поведе за себе лоши послѣдствия. Много хора ще
си продаватъ волове, ниви, за да платятъ това наказание. Комиссията по всички

тия съображения и за да не се даде съ това единъ лошъ прецедентъ, желяе по тоя въпросъ да даде слѣдующето заключение (чете рапортътъ).

Комиссията като взе въ внимание: че членъ I отъ турския правилникъ за тютюпитѣ не е точно приложенъ нито отъ страна на властитѣ, нито отъ производителитѣ на тютюнъ;

Че Постоянный Комитетъ заловенъ съ опредѣление глоба на ония, които би прѣстѣпили чл. I отъ тур. прав., като е взето въ съображение че тоя членъ до нейдѣ противорѣчи на Органическии Уставъ, защото се коснува до правото на собствеността, отхвърлилъ е налаганieto на подобна глоба (писмо отъ и до Дир. на Финанситѣ 13 Юлий 1881 г. № 2153 и 17 Августъ № 481):

Че тютюнътъ, подлѣжащъ на глоба, е билъ сѣянъ часть по ниви, часть по поле, часть въ градини и дворища, и е билъ въ малки количества и като распрѣснатъ не е могълъ да се контролира точно и своевременно отъ надлѣжнитѣ власти;

Че отъ друга страна отъ списъцитѣ, които ни се прѣставиха отъ Дирекцията на Финанситѣ, на 21 Марта № 438, както и отъ прошенията постѣпили въ Постоянный Комитетъ изъ разни мѣста на областта по този прѣдмѣтъ, става явно че цѣльта за посѣвване тютюнъ на такива малки пространства не е била търговска или спекулативна, но повече за домашни нужди, които сж обикновено по отвъждане на скотовѣдството;

Че точното прилаганie на 81 чл. отъ тур. правилникъ по видимому би припелъ полза, но въ сжщностъ ще постави много семейства въ бѣдственнo положение и, косвенно, вмѣсто полза, би принесло врѣда за областния ковчегъ при издѣлжаванieto на други даждия; че интересътъ на областний ковчегъ въ всѣки случай трѣбва да бжде запазенъ отъ умисленно злоупотрѣбление по сѣянieto на тютюна;

Комиссията е на мнѣние:

1) Всѣко количество тютюнъ, намѣрено при първа провѣрка въ размѣръ по малтъкъ отъ три оки да не подлѣжи на никакво монополно прѣслѣдване;

2) Всичкитѣ други количества въ размѣръ по горѣ отъ три оки и употребени отъ производители за домашни нужди да подлѣжатъ на бандеролно право отъ послѣдно качество.

К. Калчевъ: Азъ напълно подкрѣпвамъ това мнѣние на комиссията. Съ малкото изложени мотиви много хубаво доказва и нѣма що да се прибави. Само, спорѣдъ мене, вмѣсто „три“ да бжде „петъ“ оки, които да се опрощаватъ на производителя. Да се каже, че „намѣрения въ по малтъкъ размѣръ отъ петъ оки, не подлѣжи на бандеролно право“ и — „на горѣ отъ петъ оки“ и пр.

Стамбуловъ: Комиссията сжщо тѣй мислене и тѣй бѣше опредѣлила на прѣдъ. Но тя погледна на въпроса отъ друга страна, напр. който има 5 оки тютюнъ свободни, то е сжщото и за 3 оки; който има отъ 5 оки нагорѣ 6, 7, и то е сжщо както и отъ 3 на горѣ 4, 5. Но понеже 3, 2, 1 оки се повече отъ 5, то комиссията взе въ съображение, че ако прости 5 оки, трѣбва да има непременно 20 оки тютюнъ, та 5-тѣ оки като се простатъ, 15-тѣ да се прослѣдватъ. Прѣдъ видъ на таи разлика, за да не се стигне до нѣкой хаосъ, комиссията рѣши за три оки.

Д-ръ Странски: Да прѣвръщамъ отъ 5 на три или отъ три на 5 е въпросъ, който може да се опрѣдѣли. Но тукъ въ послѣдната алинея какъ се разбира: да ли количеството тютюнъ по горѣ отъ три оки подлѣжи на глоба само прѣвишението отъ три оки, или цѣлото? Спорѣдъ редакцията се разумѣва, че всичкото се глоби. Ако се даде друго тълкувание, че *прѣвишението* отъ три оки се глоби, тогава да се приеме, та било три или петъ, както намѣрите за добръ. На всѣки случай ако приемемъ „3 оки“, то е че опрѣдѣляме по голѣмата частъ отъ пропорцията, ако пъкъ опрѣдѣлимъ „5“, даваме право на друго прѣслѣдване. Ако пакъ приемемъ отъ „5 на горѣ“ или отъ „три на горѣ“, тогава онеправдаието е малко. Втората алинея трѣбва изрично да се разумѣва.

К. Калчевъ: Тогава като сме съгласни да бѣде 5 оки, да се гласува.

Т. Кесяковъ: Азъ приемамъ тъй да остане, но при повторна провѣрка да се налага глоба за първо качество.

Прѣдсѣдателъ: Значи приема се прѣдложението на комиссията съ измѣненіето на Калчева вмѣсто „3“ да стане „5“ оки. Послѣдната алинея да се редактира тъй:

Всички други количества въ размѣръ по горѣ отъ петъ оки и пр. — да подлѣжатъ за посещето отъ 5 оки на бандролно право отъ послѣдно качество. (Приема се).

Сега, Г-да, имаме протоколитъ стенографически, които сж доста дълги, та за четение прѣдставляватъ трудъ. Какъ мислите, да се четатъ или не?

Д-ръ Странски: Азъ мисля въ засѣданията да се четатъ само съкратени протоколи, а стенографическитъ може всѣки частно, ако се интересува, да ги чете и прави бѣлѣжки.

Т. Кесяковъ: Спорѣдъ мене, могатъ да се четатъ стенографическитъ, малко време ще ни отниматъ.

К. Калчевъ: Азъ прѣдлагамъ да останатъ за идущето засѣдание и тогава да се прочетатъ. (Приема се).

Ив. Ст. Гешовъ: Г-да! Трѣбва да си дадемъ вече отпущъ за празниците и да опрѣдѣлимъ кога ще бѣде идущето засѣдание.

Т. Кесяковъ: Азъ мисля, че всички сме тукашни и нѣма дѣ да отивамъ за празниците, та можемъ да имамъ още едно засѣдание въ четвъртъкъ. Може би правителството да ни сезира съ нѣкоя спѣшна работа, понеже всички управления ще работятъ до четвъртъкъ.

Д-ръ Странски: Азъ прѣдлагамъ да си дадемъ отпущъ и слѣдующето засѣдание да бѣде на 26 Априлия. Въ случай на нужда, ако правителството иска нѣкое пуждно рѣшение отъ Постоянний Комитетъ, то г. прѣдсѣдателъ може да свика извъпрѣдно засѣдание.

Т. Кесяковъ: Правителството може да сезира Постоянний Комитетъ съ нѣкой въпросъ и прѣдсѣдателъ може да свика членоветъ на извъпрѣдно засѣдание, но когато се даде отпущъ може би не ще има достатъчно число членове за това прѣдлагамъ и моля да имамъ още едно обикновено засѣдание.

Прѣдсѣдатель: Има едно прѣдложение отъ д-ра Странски *идуцето заседание да бѣде на 26 Априлий* — Приема ли се? (Приема се).
(Конецъ въ 3^{1/2} часа).

Прѣдсѣдатель: Д-ръ Янкуловъ

Подпрѣдсѣдатель: Д. Юруковъ

Секретарь: Д. Стамбуловъ.

Стенографъ: Ив. А. Шандаровъ.